MS-A0008 Matriisilaskenta, kevät 2017 Metsalo/Leinonen
Välikoe, 6.4.2017 klo 9-12

Kokeessa ei saa käyttää laskimia eikä taulukkokirjoja

1.
$$A = \begin{bmatrix} 1 & -6 & 6 \\ 2 & -7 & 6 \\ 1 & -4 & 4 \end{bmatrix}, \mathbf{x} = \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix}$$

a) Laske matriisin A determinantti. (1p.)
b) $\mathbf{x}$ on eräs matriisin A ominaisvektori. Määritä ominaisarvo, johon se liittyy. (1p.)
c) Laske matriisin A muut ominaisarvot ja jokaiseen ominaisarvoon joku konkreettinen siihen liittyvä ominaisvektori. (Määritelmän mukaan nollavektori ei ole ominaisvektori.) (4p.)

2. Joukko $\mathcal{M}$ koostuu muotoa $\begin{bmatrix} x & y \\ -y & x \end{bmatrix}$ olevista reaalisista 2×2-matriiseista,
eli $\mathcal{M} = \left\{ \begin{bmatrix} x & y \\ -y & x \end{bmatrix} : x, y \in \mathbf{R} \right\}$.
a) Osoita että jos $A, B \in \mathcal{M}$, niin myös $AB \in \mathcal{M}$. (2p.)
b) Osoita että jos $A, B \in \mathcal{M}$, niin $AB = BA$. (2p.)
c) Osoita että jos $A \in \mathcal{M}$, $A \neq 0$ (nollamatriisi), niin A on säännöllinen (eli sillä on käänteismatriisi A^{-1}) ja $A^{-1} \in \mathcal{M}$. (1p.+1p.)

3. a) Olkoon A ortogonaalinen $n \times n$-matriisi, eli matriisi, jolla on käänteismatriisi A^{-1}, joka toteuttaa ehdon $A^{-1} = A^T$. Osoita että myös A:n käänteismatriisi A^{-1} on ortogonaalinen. (2p.)
b) Olkoot A ja B ortogonaaliset $n \times n$-matriisit. Osoita että myös AB on ortogonaalinen. (2p.)
c) Olkoon C $m \times m$-matriisi ja λ (eräs) sen ominaisarvo. Osoita että λ^2 on matriisin C^2 ominaisarvo ja että λ^3 on matriisin C^3 ominaisarvo. (1p.+1p.)

4. Määritä pienimmät positiiviset kokonaisluvut x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 ja x_6 reaktiokaavassa

$$x_1\mathbf{KMnO_4} + x_2\mathbf{MnSO_4} + x_3\mathbf{H_2O} \rightarrow x_4\mathbf{MnO_2} + x_5\mathbf{K_2SO_4} + x_6\mathbf{H_2SO_4}$$

(tässä kaliumpermanganaatti ja mangaanisulfaatti reagoivat vedessä muodostaen mangaanidioksidia, kaliumsulfaattia ja rikkihappoa).
Kirjoita yhtälöt matriisimuodossa ja ratkaise käyttäen esimerkiksi Gaussin eliminaatiota. (6p.)